

Prioriteiten in ons leven

Marcus 2.23-3.6

Rev Dr Jos M. Strengtholt
Arnhem-Nijmegen 2018

Ik herinner me dat ik enkele jaren geleden toevallig een gesprek tussen twee christenen opving. Ze spraken over de problemen die het leven als christen met zich meebrengt. Hoe doe je dat? Het is niet gemakkelijk.

Een van hen had een heel duidelijke en eenvoudige leefregel. Zijn maatstaf voor iedere keuze en beslissing in het leven was. 'Is het goed voor mijn gezin?'

Klinkt dat als een goed idee? 'Doe wat goed is voor je gezin.'

Wat is jouw maatstaf? Wat is het uiteindelijke criterium dat bepaalt hoe je in het leven handelt?

De Farizeeën in het evangeliëgedeelte hadden een heel concrete maatstaf en gebruikten die om Jezus te veroordelen. Zij hadden een bepaalde opvatting over de Joodse wet, en in het bijzonder over de sabbatswetten.

1. Gods wetten. Om ons leven beter te maken

God gaf Zijn wetten aan Mozes om het leven van Zijn volk beter te maken. Een van de belangrijkste wetten was de sabbatswet. Iedere week waren de Joden verplicht om rust te nemen en zich op God te richten. Dat is goed! Ook voor het gezinsleven is dat geweldig!

'Rust', zegt God tegen Zijn volk! 'Geniet! Investeer in je gezinsleven.'

Jezus genoot van de sabbat. De zon scheen, het veld zag er prachtig uit, dus ze hadden een geweldige dag. En terwijl ze wandelden, plukten de discipelen korenaren om die op te eten.

Op een gewone dag deden de discipelen iets wat vrijelijk was toegestaan. De wet van Mozes zei uitdrukkelijk.

'Wanneer u in het koren van uw naaste komt, mag u met uw hand aren plukken, maar u mag geen sikkel slaan in het koren van uw naaste.' (Deuteronomium 23.25)

Je mag het koren van iemand anders niet oogsten – dat is diefstal. Maar een handvol korenaren pakken en opeten, dat is toegestaan.

Maar de discipelen deden dit op de sabbat. Fout, fout, fout. De Farizeeën hadden een hele reeks geboden en verboden opgesteld om precies vast te leggen wat op de sabbat als 'werk' moest worden beschouwd.

Oogsten, dorsen, wannen en het bereiden van een maaltijd werden als werk beschouwd; dat mocht je op de sabbat niet doen. En in de ogen van de Farizeeën hadden de discipelen al deze vier regels overtreden. Daarom moesten zij worden beschouwd als wetsovertreders. Voor de Joodse rabbijnen was dit een zaak van dodelijke zonde, van leven en dood.

De sabbatswetten van de Farizeeën waren ook zeer gedetailleerd als het ging om genezing, of beter gezegd, tegen het genezen van iemand op de sabbat. Artsen mochten niet werken.

Medische hulp mocht alleen worden verleend wanneer iemands leven in gevaar was. Een vrouw die aan het bevallen was, mocht op de sabbat worden geholpen. Als er een muur op iemand viel, mocht er net genoeg puin worden weggehaald om vast te stellen of het slachtoffer dood of levend was. Als hij nog leefde, mocht hij worden geholpen; als hij dood was, moest het lichaam blijven liggen tot na de sabbat.

Een gebroken arm kon wel wachten en koud water mocht niet over een verstuipte hand of voet worden gegoten, omdat zulke problemen niet levensbedreigend waren. ‘Wacht maar tot de zon ondergaat.’

Toen Jezus ervan werd beschuldigd de wetten van God over de sabbat te overtreden, stelde Hij de Farizeeën in het openbaar enkele vragen waarop zij eenvoudigweg geen antwoord konden geven. Wat gênant voor hen.

Door dit te doen, haalde Jezus het hele debat weg bij de vraag of iets wel of niet was toegestaan. Hij verwierp het hele kader van regels en voorschriften als de juiste maatstaf voor het leven.

Toen Hij op het punt stond een man met een verschrompelde hand te genezen, vroeg Hij aan de kenners van de wet van Mozes. ‘Is het geoorloofd op de sabbat goed te doen of kwaad te doen, een leven te behouden of om te brengen?’ Hij bracht de Farizeeën in een dilemma. Zij werden bijna gedwongen toe te geven dat het geoorloofd was om op de sabbat goed te doen.

En Jezus vroeg. ‘Is het geoorloofd op de sabbat een leven te behouden of om te brengen?’ Hij stond op het punt een man te genezen. Maar wat deden de Farizeeën op datzelfde moment?

Zij dachten na over manieren om Jezus te doden.

Geen wonder dat deze schriftgeleerden niets te zeggen hadden! Ze waren hun morele kompas kwijtgeraakt door de manier waarop ze de wetten van God gebruikten.

2. Het karakter van God achter die wetten

We begrijpen de wetten van God niet als we achter die wetten niet de vrijgevigheid van God zien. Hij wil jouw leven en het leven van de mensen om je heen beter maken. Daarom heeft Hij ons wetten gegeven om naar te leven.

En al die wetten zijn op de een of andere manier een uitdrukking van het karakter van God. Net zoals ons gezin een uitdrukking is van het karakter van God.

God wordt gekenmerkt door liefde, gerechtigheid en goedheid. Als we de wetten van God dus gebruiken voor daden die geen uitdrukking zijn van liefde, gerechtigheid en goedheid tegenover andere mensen, misbruiken we de wetten van God.

En als we ons verschuilen achter ons gezin en onze verplichtingen tegenover ons eigen gezin om geen liefde, gerechtigheid en goedheid aan andere mensen te betonen, dan misbruiken we ook het geschenk van God – het gezin.

Ja, God wil dat we voor onze gezinnen zorgen. Maar Hij is de God die altijd geeft, die steeds overvloediger geeft, en Hij wil ons bij zoveel meer betrekken dan alleen het zorgen voor ons gezin.

Voortdurend worden we geconfronteerd met vrienden en buren, collega's, daklozen, vluchtelingen en andere mensen die hulp nodig hebben.

Natuurlijk moeten we in onze christelijke gezinnen tijd met elkaar doorbrengen en heel goed voor alle gezinsleden zorgen. Maar vaak moeten we onze tijd, ons geld en de manier waarop we onze energie gebruiken verdelen, omdat andere mensen ons nodig hebben. Niet alleen ons eigen gezin. Zelfs niet alleen onze eigen kerk.

Als we de liefde, de vergeving, de dienstbaarheid en de barmhartigheid vergeten die centraal staan in het hart van God – in Zijn hart voor alle mensen, voor de wereld – en als we die vervangen door het naleven van regels en voorschriften, of door ons uitsluitend te richten op ons eigen kleine, gelukkige gezin, dan missen we werkelijk waar het om gaat in wie God is.

Ons geloof gaat over een geweldige, liefdevolle, barmhartige en rechtvaardige God. En uiteindelijk is Zijn karakter onze maatstaf voor ons gedrag. Als volgelingen van Jezus Christus kijken we naar Hem om te weten hoe we moeten handelen.

Natuurlijk vindt Jezus het goed wanneer Zijn volgelingen op de sabbat wat korenaren plukken om iets te eten. 'Heb je honger? Eet dan wat!'

En iemand genezen op de sabbat, is dat niet juist het beste wat je op die dag kunt doen? God is goed, altijd. En een man genezen op de sabbat is volkomen in overeenstemming met het karakter van God. God houdt er op geen enkele dag mee op de Genezer te zijn.

Jezus wist dit. Hij aanvaardde de verfijnde regels die de Farizeeën hadden opgesteld over wat wel en wat geen werk was niet. Hij negeerde die regels volledig en handelde er zelfs tegenin.

Hij wist dat de man die Hij zou genezen niet in levensgevaar verkeerde. Jezus had dus een paar uur kunnen wachten, totdat de zon onderging, om de Farizeeën niet voor het hoofd te stoten. 'Kom maar terug wanneer de zon onder is, vriend, en ik beloof je dat Ik je zal genezen!'

Als Hij dat had gedaan, had Hij misschien zijn leven kunnen redden. Hij had zijn gelukkige groep volgelingen en familieleden kunnen helpen om met een glimlach door het leven te gaan.

Maar Jezus kon dat niet zeggen. Want Hij was gekomen van Zijn Vader, die altijd vrijgevig is, altijd geeft, altijd verlangt om jou te geven wat je nodig hebt. En die ook altijd bereid is er voor anderen te zijn.

Jezus kon niet anders handelen. Door een man te genezen en te zeggen dat Hij de Heere van de sabbat was, bevestigde Jezus Zijn goddelijke gezag. Hij was zo nauw verbonden met God dat Hij alleen kon handelen zoals God zou handelen.

Wat een belofte voor ons! Wat je behoefte ook is, onze vrijgevige God is altijd bereid om te handelen. Hij is altijd aanwezig in je leven. Hij is altijd aan het werk in je leven. Hij wil alle dingen beter maken. Zo is Hij.

De Farizeeën konden niet omgaan met zo'n beeld van God. In plaats van zich te verheugen over een man die zijn hand weer kon gebruiken, in plaats van God te prijzen om Zijn vrijgevigheid, verlieten ze de synagoge en maakten ze onmiddellijk plannen om Jezus te doden.

3. De juiste keuze. Mensen vrijgevig helpen

Stel je voor. Voor de Farizeeën was het een zonde om iemand op de sabbat te genezen, maar samenzweren om de Heere van de sabbat te doden was wel toegestaan.

Hoe kunnen mensen die de Heilige Schrift in hun handen hebben zo ver van de Heere afdwalen? En ze zagen zelfs hun eigen tegenstrijdigheid niet.

De wetten van God krijgen hun werkelijke betekenis alleen wanneer we ze gebruiken in een relatie met God – wanneer we genieten van Zijn aanwezigheid, Zijn liefde en Zijn vrijgevigheid.

En in deze relatie met God roept Hij ons soms, zelfs ten koste van onze rust en van ons rustige leven, om ons naar anderen uit te strekken en Zijn liefdevolle handen en armen voor hen te zijn. Om anderen te dienen. Om tijd vrij te maken ter wille van anderen.

Hoe diep de Farizeeën waren gezonken, blijkt uit hun volgende stap. Ze smeedden samen met de Herodianen een complot om Jezus te doden. De Herodianen nog wel. Zij waren de aartsvijanden van de Farizeeën, omdat zij samenwerkten met het Romeinse bezettingsleger en als onrein werden beschouwd.

Maar om Jezus kwijt te raken, de stem van de vrijgevige liefde, waren de Farizeeën bereid samen te werken met hun ergste vijanden. Ze waren bereid een voor hen onheilige alliantie aan te gaan. In

hun hart was een haat die voor niets zou terugdeinzen. En ze geloofden dat ze God daarmee een dienst bewezen.

Als we een eenvoudige maatstaf gebruiken, zoals 'geen werk op de sabbat', of 'alleen doen wat goed is voor mijn gezin', of welke vergelijkbare regel dan ook die we kunnen bedenken, missen we waar het om gaat. We missen God.

God Zelf, het karakter van God en het handelen van God, dát is de uiteindelijke maatstaf voor het nemen van de grote en kleine beslissingen in ons leven. En Jezus heeft, als de Zoon van God Zelf, dit karakter van God laten zien.

Mensen voeden, mensen genezen, dat is het werk van God. En dat doen we op dinsdag, maandag, vrijdag, ja, ook op de sabbat. Alle dagen.

Voor Jezus was ware godsdienst liefde voor God en liefde voor de mensen. En niet slechts een beetje liefde. En niet alleen liefde voor onze naaste familie of voor onze gemeenteleden. Gods liefde is voor de wereld, en het is altijd een overvloedige, overweldigende, zichzelf gevende liefde.

Conclusie

In onze gezinnen dienen we God het best en geven we het beste voorbeeld aan onze kinderen, echtgenoten en ouders wanneer we God en Jezus Christus volgen in Hun geweldige liefde en zorg voor anderen. Zelfs wanneer dat ons soms pijn doet.

Dit is wat anderen, zelfs onze familieleden en onze kinderen, in ons moeten zien. Zo kunnen mensen in ons het karakter van God zien. We leven niet voor onszelf. We leven om God te dienen en om mensen te dienen zoals God hen dient.

Daarom voeden we vanuit liefde mensen. We genezen mensen. We helpen mensen. Alle dagen van de week.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.